

**КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ «УНІВЕРСУМ»**

Циклова комісія образотворчого мистецтва і дизайну

ЗАТВЕРДЖУЮ
Проректор з науково-методичної та
навчальної роботи
Олексій ЖИЛЬЦОВ
« 21 » _____ 2021р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ДЕКОРАТИВНО-ПРИКЛАДНЕ МИСТЕЦТВО

для студентів

спеціальності
предметної спеціальності
освітньої програми
освітньо-професійного ступеня

014 Середня освіта
014.12 Середня освіта (Образотворче мистецтво)
Середня освіта (Образотворче мистецтво)
фаховий молодший бакалавр

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА	
Ідентифікаційний код 02130054	
Начальник відділу моніторингу якості освіти	
Програма №	0945/21
<i>Сест</i> (підпис)	(підпис)
« 21 »	20 21

Київ – 2021

Розробник:

Ольга Михайлівна Деточка, викладач циклової комісії образотворчого мистецтва і дизайну Фахового коледжу «Універсум» Київського університету імені Бориса Грінченка

Викладач:

Ольга Михайлівна Деточка, викладач циклової комісії образотворчого мистецтва і дизайну Фахового коледжу «Універсум» Київського університету імені Бориса Грінченка

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні циклової комісії образотворчого мистецтва і дизайну

Протокол від 28 серпня 2021 р. № 1
Голова циклової комісії [підпис] Ольга ОВЧАРЕНКО

Робочу програму перевірено
04 вересня 2021 р.

Заступник директора з навчально-методичної роботи [підпис] Зоя ГЕЙХМАН

Заступник директора з навчальної роботи [підпис] Яніна КАРЛІНСЬКА

Пролонговано:

на 20__/20__ н.р. (_____), «__» _____ 20__ р., протокол № __

на 20__/20__ н.р. (_____), «__» _____ 20__ р., протокол № __

на 20__/20__ н.р. (_____), «__» _____ 20__ р., протокол № __

на 20__/20__ н.р. (_____), «__» _____ 20__ р., протокол № __

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни	
	денна форма навчання	
Вид дисципліни	обов'язкова, спецкурс	
Мова викладання, навчання, оцінювання	українська	
Загальний обсяг кредитів/годин	5 /150	
Курс	2	
Семестр	3	4
Кількість змістових модулів з розподілом:	3	
Обсяг кредитів	1,5	3,5
Обсяг годин, в тому числі:	45	105
Аудиторні	22	52
Модульний контроль	2	4
Семестровий контроль	-	-
Самостійна робота	21	49
Форма семестрового контролю	-	-

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою є підготовка фахівця, який володіє теоретичними знаннями з основ декоративно-прикладного мистецтва, класифікує види та техніки; володіє практичними навичками використання різних декоративних художніх технік при вирішенні творчих завдань на професійному рівні.

Завдання курсу: ознайомити студентів із сутністю та різновидами декоративно-прикладного мистецтва, їх особливостями; навчити вміло застосовувати метод стилізації при створенні декоративних композицій; сформувані практичні навички роботи в різних декоративних техніках із

урахуванням специфіки кожної; навчити практичних навичок роботи з різними матеріалами та інструментами.

Дисципліна «Декоративно-прикладне мистецтво», як обов'язкова компонента освітньої програми, забезпечує оволодіння студентами загальними та фаховими компетентностями і досягнення ними предметних результатів навчання за відповідною освітньо-професійною програмою:

Номер в освітній програмі	Зміст компетентності	Номер теми, що розкриває зміст компетентності
<i>Загальні компетентності</i>		
ЗК-2	Спроможність професійного спілкування в усній і письмовій формах державною мовою	1-6
ЗК-3	Здатність філософського осмислення дійсності, аналізу явищ соціокультурної складової розвитку суспільства	1-6
ЗК-6	Готовність до застосування сучасних засобів інформаційних і комп'ютерних технологій для розв'язання комунікативних задач у професійній діяльності	1-6
ЗК-8	Здатність діяти на основі принципів і норм етики, правил культури поведінки на основі загальнолюдських та національних цінностей, норм суспільної моралі; дотримуватися принципів професійної етики	1-6
<i>Фахові компетентності</i>		
ФК-3	Вирішення завдань професійної діяльності з обов'язковим урахуванням вимог охорони праці та гарантуванням збереження життя, здоров'я та працездатності	1-6
ФК-6	Формулювання цілей особистісного і професійного розвитку та умови їх досягнення, враховуючи тенденції розвитку галузі професійної діяльності, етапів професійного зростання та індивідуально-особистісних особливостей	1-6
ФК-7	Застосування знань з національної та всесвітньої культурно-мистецької спадщини в професійній діяльності	1-6
ФК-13	Володіння різними техніками та технологіями роботи у відповідних матеріалах	1-6
ФК-14	Володіння методами зображення об'єктів навколишнього середовища, живих та неживих предметів засобами декоративно-прикладного мистецтва	1-6

ФК-15	Застосування знань з основ композиції у процесі виконання творчих робіт	1-5
ФК-16	Володіння знаннями з кольорознавства в професійній педагогічній та художньо-творчій діяльності	1-3, 5
ФК-17	Уміння створювати творчі композиції на основі виражальних засобів декоративно-прикладного мистецтва.	1-6
	<i>Предметні компетентності</i>	
	Володіння практичними навичками роботи з різними декоративними художніми техніками	1-6
	Уміння використовувати метод стилізації форми та кольору у процесі виконання декоративної композиції	1-6
	Застосування особливостей виражальних засобів декоративного мистецтва	1-6
	Знання традицій декоративного-прикладного мистецтва різних культур світу, розрізнення їх специфіки та унікальності	1-6
	Формування знань про сутність українського декоративного мистецтва та його провідних художників	1-6
	Формування навичок комбінування різних декоративних технік і матеріалів для втілення творчого задуму у самостійній художній діяльності	1-6

3. Результати навчання за дисципліною

Вивчення навчальної дисципліни передбачає формування наступних предметних результатів навчання:

- володіння фаховою термінологією, теорією і методикою образотворчого мистецтва (ПРН-3);
- застосування комплексного художнього підходу для створення цілісного образу (ПРН-8);
- володіння методами міжособистісних комунікацій, дотримуючись норм толерантності (ПРН-9);
- сформованість активної громадянської позиції. Здатність усвідомлювати власну причетність до традицій і цінностей національної культури (ПРН-10);
- готовність до сучасного художньо-творчого мислення, вміння використовувати характерні особливості художньо-образної мови різних видів та жанрів мистецтва, розуміння зв'язків образотворчого мистецтва з

іншими видами мистецтва, природним і культурним середовищем життєдіяльності людини (ПРН-12);

- спроможність популяризувати надбання національної та всесвітньої культурної спадщини, а також сприяти проявам патріотизму, національного самоусвідомлення та етнокультурної самоідентифікації (ПРН-13);
- готовність підвищити рівень власних професійних компетентностей, вивчати досвід роботи провідних зарубіжних та українських педагогів та митців (ПРН-14);
- здатність до формування естетичного смаку, художніх навичок учнів середньої школи та початкових спеціалізованих мистецьких навчальних закладів (ПРН-15);
- знання специфіки декоративно-прикладного мистецтва, видів і їх технологічних особливостей;
- вміння розуміти сутність декоративного мистецтва різних культур, їх традиційних відмінностей та символічного значення;
- володіння практичними навичками роботи з різними декоративними художніми техніками та матеріалами;
- уміння стилізувати живі та неживі об'єкти засобами декоративного мистецтва;
- застосування знань з дисципліни в методиці художньо-творчого виховання школярів засобами декоративно-прикладного мистецтва;
- застосування знань з дисципліни для здійснення відбору творів декоративно-прикладного мистецтва для сприймання їх учнями основної школи.

4. Структура навчальної дисципліни

№ п/ п	Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
		Усього	Лекцій	Практичних	Семінарських	Індивідуальна робота	Самостійна робота
	1	2	3	4	5	6	7
III СЕМЕСТР							
Змістовий модуль 1. Декоративно-прикладне мистецтво – невід’ємна частина культури кожної країни							
1.	Поняття про декоративно-прикладне мистецтво різних країн світу. Історія виникнення, види, призначення та символічна складова. Поняття «стилізація»	12	2	4			6
2.	Орнамент, як сутність усіх видів декоративно-прикладного мистецтва. Відмінності зображення та значення орнаменту у різних країнах	18	2	6			10
3.	Орнамент у декоруванні предметів побуту	13		8			5
	Модульний контроль	2					
	Разом за III семестр	45	4	18			21
IV СЕМЕСТР							
Змістовий модуль 2. Витинанка, як вид декоративно-прикладного мистецтва							
4.	Історія виникнення витинанок, призначення, види та їх технологічні особливості	53	2	26			25
	Модульний контроль	2					
	Разом	53	2	26			25
Змістовий модуль 3. Мистецтво кераміки, види, технології виконання та декорування. Писанкарство в українському мистецтві							
5.	Мистецтво кераміки, види, технології виконання та декорування.	26		14			12
6.	Історія виникнення традиції писанкарства. Типологія за технологією виконання писанок, регіональні особливості та символи	22		10			12
	Модульний контроль	4					24
	Разом	52	2	24			24
	Разом за IV семестр	105	4	50			49
	Разом за навчальним планом на II курс навчання	150*	6	50			70

* із врахуванням МК

5. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Декоративно-прикладне мистецтво – невід’ємна частина культури кожної країни

Тема 1. Лекція. Поняття про декоративно-прикладне мистецтво різних країн світу. Історія виникнення, види, призначення та символічна складова. Поняття «стилізація» (2 год.).

Передбачає ознайомлення з декоративно-прикладним мистецтвом, його видами та місцем у культурі різних країн. Декоративно-прикладне мистецтво в Україні та його особливості. Значення стилізації та особливості її застосування.

Практична робота 1. Декоративна переробка (стилізація) форм рослинного та тваринного світу (4 год.) [2; 3; 4].

Тема 2. Лекція. Орнамент, як сутність усіх видів декоративно-прикладного мистецтва. Відмінності зображення та значення орнаменту.

Практична робота 2. Орнаменти Стародавнього світу. Створення орнаментальної композиції на основі єгипетських орнаментів (2 год.) [2; 3].

Практична робота 3. Античний орнамент: основні мотиви. Композиція у стрічці (Греція, Рим) (2 год.) [1; 3].

Практична робота 4. Композиція з українським орнаментом (рослинні або зооморфні мотиви) (2 год.) [4; 5; 7].

Тема 3. Орнамент у декоруванні предметів побуту.

Практична робота 5. Створення декоративної композиції за мотивами орнаментики обраної країни (8 год) [3; 4; 7].

IV СЕМЕСТР

Змістовий модуль 2. Витинанка, як вид декоративно-прикладного мистецтва

Тема 4. Лекція. Історія виникнення витинанок, призначення, види та їх технологічні особливості (2 год.).

Ознайомлення з історією походження мистецтва витинанки, тлумачення його традиційного та сучасного значення. Оволодіння техніками виконання різних видів витинанок.

Практична робота 1. Виконання простої силуетної симетричної витинанки «Дерево життя» (4 год.) [4].

Практична робота 2. Виконання силуетної асиметричної витинанки (рослинні або зооморфні мотиви) (6 год.) [4; 7].

Практична робота 3. Створення композиції у техніці ажурної витинанки (8 год.) [4; 7].

Практична робота 4. Виконання складної-накладної витинанки (8 год.) [4; 7].

Змістовий модуль 3. Мистецтво кераміки, види та декорування.

Писанкарство в українському мистецтві.

Тема 5. Історія виникнення традиції писанкарства. Типологія за технологією виконання писанок, регіональні особливості та символічне значення орнаментів у розписах.

Практична робота 1. Виконання замальовок форм кераміки (Трипілля, Греція, Україна) (4 год) [3; 4; 6].

Практична робота 2. Виконання декоративної композиції на основі замальовок форм кераміки обраної країни (10 год) [3; 4; 6]

Тема 6. Вивчення традиції писанкарства, призначення та різноманіття символів. Технологічне різноманіття виконання писанок.

Практична робота 3. Виконання писанки-крапанки (2 год.) [4; 5].

Практична робота 4. Виконання писанки «Берегині» (2 год.) [4; 5].

Практична робота 5. Виконання писанки у техніці багатокольорового воскового розпису (6 год.) [4; 5].

6. Контроль навчальних досягнень

6.1 Система оцінювання навчальних досягнень студентів

Навчальні досягнення студентів оцінюються за 12-бальною шкалою, наприкінці курсу отриманий бал переводиться у 100-бальну шкалу для занесення в диплом.

Рівні компетенції	Оцінка	Критерії
Початковий	1	Студент володіє навчальним матеріалом на рівні елементарного розпізнавання і відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів.
	2	Студент володіє матеріалом на елементарному рівні засвоєння, відтворює його частково на практиці.
	3	Студент володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу.
Середній	4	Студент володіє матеріалом на початковому рівні, значну частину матеріалу відтворює на репродуктивному рівні.
	5	Студент володіє матеріалом на рівні, вищому за початковий, здатний за допомогою викладача відтворити його частину на практиці.
	6	Студент може відтворити значну частину теоретичного та практичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень, за допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, порівнювати та робити висновки.
Достатній	7	Студент здатний застосовувати вивчений матеріал на рівні стандартних завдань, частково контролювати власні навчальні дії, наводити окремі власні приклади на підтвердження певних ідей.
	8	Студент вміє порівнювати, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача, в цілому самостійно застосовувати її на практиці, контролювати власну діяльність, виправляти помилки і добирати аргументи на підтвердження певних думок під керівництвом викладача
	9	Студент самостійно володіє вивченим обсягом матеріалу, в тому числі і застосовує його на практиці; вільно виконує поставлені завдання, самостійно виправляє допущені помилки, добирає переконливі аргументи на підтвердження своїх ідей.
Високий	10	Студент виявляє творчі здібності, самостійно визначає окремі цілі власної навчальної діяльності, оцінює окремі нові факти, явища, ідеї; знаходить джерела інформації та самостійно використовує їх відповідно до цілей завдань, поставлених викладачем
	11	Студент вільно висловлює власні думки і відчуття та вдало втілює їх на практиці, самостійно оцінює різноманітні явища і факти, виявляючи особисту позицію щодо них; без допомоги знаходить джерела інформації і використовує одержані відомості відповідно до мети та завдань.
	12	Студент виявляє особливі творчі здібності, самостійно розвиває власні обдарування і нахили, вміє самостійно здобувати знання

6.2. Завдання для самостійної роботи та критерії її оцінювання

Змістовий модуль 1. Декоративно-прикладне мистецтво – невід'ємна частина культури кожної країни

Виконання замальовок орнаментів Сходу (А4) [3; 4].

Змістовий модуль 2. Витинанка, як вид декоративно-прикладного мистецтва.

Ажурна витинанка в колі (А4) [3; 4].

Змістовий модуль 3. Писанкарство в українському мистецтві.

Завершення та оформлення практичних робіт [3; 4;].

6.3. Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання

Модульний контроль проводиться у формі захисту творчої роботи, яка має на меті продемонструвати набуті знання та навички студента з теми.

6.4. Шкала відповідності оцінок

Оцінка	Кількість балів
Відмінно	90-100
Дуже добре	82-89
Добре	75-81
Задовільно	69-74
Достатньо	60-68
незадовільно	0-59

Таблиця переведення балів

Оцінка за 12-бальною шкалою	Рейтингова оцінка	Оцінка за 100-бальною шкалою	
12	A	98-100	зараховано
11		94-97	
10		93-90	
9	B	89-86	
8		85-82	
7	C	81-75	
6	D	74-69	
5	E	68-65	
4		64-60	
3	Fx	59-35	не зараховано
2	F	34-20	
1		19-1	

7. Навчально-методична карта дисципліни «Декоративно-прикладне мистецтво»

II курс III семестр

Разом 45 год., лекції – 4 год., практичні заняття – 18 год., самостійна робота – 21 год., модульний контроль – 2 год.

Модулі	Змістовий модуль I					
Назва модуля	Декоративно-прикладне мистецтво – невід’ємна частина культури кожної країни					
Лекції	1.					
Дати						
Теми лекцій	Поняття про декоративно-прикладне мистецтво різних країн світу. Історія виникнення, види, призначення та символічна складова. Поняття «стилізація»					
Теми практичних занять	Декоративна переробка форм рослинного та тваринного світу	Створення орнаментальної композиції на основі єгипетських орнаментів	Античний орнамент: основні мотиви. Композиція у стрічці	Композиція з українським орнаментом	Створення декоративної композиції за мотивами орнаментики обраної країни	
Самостійна робота	Орнаменти Сходу (Китай або Японія)					
Види поточного контролю	Модульна контрольна робота					
Підсумковий контроль	Захист творчої роботи					

II курс IV семестр

Разом 105 год., лекції – 2 год., практичні заняття – 50 год., самостійна робота – 49 год., модульний контроль – 4 год.

Модулі	Змістовий модуль II				Змістовий модуль III				
Назва модуля	Витинанка, як вид декоративно-прикладного мистецтва				Писанкарство в українському мистецтві				
Лекції	2. Історія виникнення витинанок, призначення, види та їх технологічні особливості								
Дати									
Теми лекцій	Історія виникнення витинанок, призначення, види та їх технологічні особливості.				Історія виникнення традиції писанкарства. Типологія за технологією виконання писанок, регіональні особливості та символи				
Теми практичних занять	Силуетна витинанка (рослинні або зооморфні)	Витинанка «Дерево»	Ажурна витинанка	Складна-накладна витинанка	Замальовки форм кераміки	Декоративна композиція з формами	Писанка-крапанка	Писанка «Берегиня»	Писанка виконана в техніці багатокольорового розпису
Самостійна робота	Ажурна витинанка в колі				Виконання писанки за власним ескізом				
Види поточного контролю	Модульна контрольна робота								
Підсумковий контроль	Захист творчої роботи								

8. Рекомендовані джерела

Основна література:

1. Гулей О.В. Декоративно-прикладне мистецтво: навчальний посібник. Суми: ДПУ ім. А.С.Макаренка, 2012. 152 с.
2. Захарчук-Чугай Р. В. Українське народне декоративне мистецтво: навчальний посібник. Київ: Знання, 2012. 342 с
3. Кара-Василь'ва Т. В. Декоративне мистецтво України ХХ століття: у пошуках «великого стилю». Київ: Либідь, 2005. 280 с.: іл.
4. Сотська Г., Шмельова Т. Словник мистецьких термінів. Херсон: Стар, 2016. 52 с.
5. Стельмащук Г. Г. Українське народне вбрання. Львів: Література та мистецтво. 2019. 256 с.

9. Додаткові ресурси

1. Бібліотека українського мистецтва. URL: <http://uartlib.org/> (дата звернення 01.09.2021)
2. Збірник статей про ужиткове мистецтво. URL: <http://uartlib.org/uzhytkove-mystetstvo/> (дата звернення: 12.08.2021)
3. Косів Г. Писанки Ганни Косів. Трипільські мотиви. Львів: Свідчало, 2016. 100 с.
4. Національна бібліотека України імені В.В.Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/> (дата звернення 09.08.2021)
5. Чегусова З. 200 імен. Декоративне мистецтво України кінця ХХ ст. К.: Атлант, 2002. 511 с.